

לכבוד
ח"כ גלעד קריב
יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט

כנסת ישראל

שלום רב,

הנדון: דיווח לוועדת חוקת חוק ומשפט על פי סעיף 8 (2) לחוק חסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, תשע"ה 2014

בשנה האחרונה נערך השירות למתן טיפול במשפחות בסכסוך בכפוף למגבלות התו הסגול וההנחיות המשתנות לבידוד חברתי. בתקופות בהן לא ניתן היה לקיים פגישות פרונטליות, המשיכה להתקיים שיגרת עבודה, כאשר לכל אורך השנה התקיימו פגישות מקוונות עם המטופלים, כולל בזמני סגר. בנושאים ייחודיים, כמו מקרי אלימות ומפגשים עם ילדים, התקיימו פגישות פרונטליות גם בימי הסגר. עם החזרה לשגרה במשך הוחזרו גם הפגישות הפרונטליות ביחידת הסיוע.

בתקופת החירום נראתה ירידה קלה במספר הבקשות לשוב סכסוך שהגיעו ליחידת הסיוע, יחד עם החמרה בעוצמות הקונפליקט ומורכבות הבעיות ביחס לשנים הקודמות ליישום החוק.

1. מספר הבקשות לשוב סכסוך שנפתחו ביחידות הסיוע ליד בתי המשפט לענייני משפחה ובתי הדין הרבניים:

פילוח על פי ערכאות	בין התאריכים 30.6.2020 – 1.7.2019	בין התאריכים 30.6.2021 – 1.7.2020
בתי המשפט לענייני משפחה	16,071	16,343
בתי הדין הרבניים	6,795	6,637
ס"ה	22,866	22,980

2. מספר פגישות המהו"ת שהתקיימו ביחידות הסיוע:

בין התאריכים 30.6.2020 – 1.7.2019	בין התאריכים 30.6.2021 – 1.7.2020
22,983	37,360

3. תוצאות ההתערבות בבקשות לשוב סכסוך אשר הסתיימו:

עם סיום הטיפול ביחידות הסיוע הצדדים מעבירים לבית המשפט, באמצעות היחידה, את החלטתם בעניין המשך הטיפול בהליך לשוב הסכסוך (טופס 3 בתקנות).

הנתונים מתייחסים לתיקי בקשות לשוב סכסוך בהם הטיפול הסתיים במהלך המועדים הנקובים.

ניתן לראות סיום טיפול בתיקים רבים יותר מאשר בשנה הקודמת, תוך ירידה קלה באחוז התיקים שהסתיימו בהסכמה:

מספר תיקים בהם הסתיים טיפול	בין התאריכים 30.6.2020 – 1.7.2019	בין התאריכים 30.6.2021 – 1.7.2020
13,604	16,289	

משרד הרווחה והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

קפ"ן 2, קריית הממשלה, ירושלים | טלפון: 02-6752523 | פקס: 02-5085555 | אתר ממשל זמין - www.gov.il | sar@molsa.gov.il | www.molsa.gov.il

לשכת השר

12%	15%	אחוז התיקים בהם הצדדים הגיעו להסכמות ביחידות הסיוע וחלוקת הסתיים
24%	26%	אחוז התיקים בהם חוסכם להמשיך ליישב את הסכסוך בחליכים חלופיים מחוץ ליחידת הסיוע
42%	43%	אחוז התיקים בהם הצדדים לא הגיעו להסכמות לגבי המשך ישוב הסכסוך
22%	16%	אחוז התיקים בהם לא הוחזר טופס 3

4. שמיעת ילדים בחליכי מהו"ת:

סעיף 5(ז) לתקנות להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה מסמיך את עו"ס המהו"ת להציע להורים להזמין את הילדים לשמיעה. במקרים בהם שיקול הדעת המקצועי רואה כי הדבר הוא לטובת הילדים, הם יוזמנו לשמיעת קולם ביחידת הסיע, בכפוף להסכמת ההורים. בהמשך להחלטות שהתקבלו בוועדת חוקה חוק ומשפט, דוייקו הקריטריונים לשמיעת ילדים כחלק משיקול הדעת המקצועי המופעל ע"י עו"ס יחידת הסיוע. במהלך השנה נשמעו ביחידות הסיוע 682 ילדים.

בברכה,

חה"כ מאיר כהן
שר הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הרווחה והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

www.molsa.gov.il | sar@molsa.gov.il | אתר ממשל זמין - www.gov.il
קפולן 2, קריית הממשלה, ירושלים | טלפון: 02-6752523 | פקס: 02-5085555

לשכת השר

עדכון מטעם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לוועדת חוקה חוק ומשפט

להלן נתונים נוספים לידיעת הוועדה לגבי יישום החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה התשע"ה 2014.

חריגה בקביעת מועדי פגישת מהו"ת ראשונה:

לאורך שנות יישום החוק היו יחידות בהן נוצרו עומסים גדולים ועיכוב משמעותי קביעת הפגישות הראשונות בשל קשיים סביב הליכי קליטת עובדים וחוסר בתקנים.

העבודה המקוונת אפשרה לנייד משפחות ליחידות פחות עמוסות, תוך צמצום הפערים, כך שבשלב זה אין המתנות ממושכות לפגישה ראשונה.

יחד עם זאת עדיין קיים מחסור בעובדים ויש חשש לקושי בשימור ההישג של מניעת המתנות עם החזרה לקיום פגישות פרונטליות. המחסור בתקנים משפיע גם על האפשרות למצות 4 פגישות למשפחה, כפי שמחייב החוק ועל היכולת לתת מענה מלא לצרכים שונים של משפחות במסגרת ההליך ביחידות הסיוע.

אי יישום החוק בבתי הדין השרעיים:

יחידות הסיוע בבתי הדין השרעיים הוקמו בסמוך לכניסת החוק לתוקף, והתקבלה החלטה להקים ולשלב את היחידות בעבודת בתי הדין בטרם יוחל החוק גם עליהם.

על פי הנתונים שהתקבלו מהנהלת בתי הדין השרעיים, נדרשת תוספת של 14 תקני עובדים סוציאליים, עורכי דין ועובדי מינהל – כולם ביחידות הסיוע בכפוף להנחיות החוק, למספר משפחות אשר יגדל משמעותית. דוברי ערבית, לצורך מתן שירות עקב העדר תקציב מדינה מזה למעלה משנתיים לא התקבלה תוספת התקנים ההכרחיים להפעלת החוק, וזה אינו מיושם בבתי הדין השרעיים.

צרכי כח אדם ביחידות הסיוע:

לצורך עמידת השירות בכל דרישות החוק נדרשת תוספת כח אדם נקודתית עבור חלק מהיחידות, ובקשות בעניין זה הוגשו כאמור החל משנת 2019.

חסרים לשירות 44 תקנים, ביניהם התקנים החסרים לצורך יישום החוק בבתי הדין השרעיים:

29 תקני עו"ם

8 תקני עו"ד

7 תקני מינהל

סי"ח – 44 תקנים

נושא חדיר:

עם כניסת החוק להסדר התדיינויות לתוקף חל גידול ניכר במספר העובדים ביחידות הסיוע, ונוצרו חוסרים בחדרים לקבלת קהל ויישום החוק. העבודה במגבלות התו הסגול הביאה להחרפת הבעיות הקיימות בחלק מהיחידות.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

חוסן חברתי לישראל

www.molsa.gov.il | sar@molsa.gov.il | אתר ממשל זמין - www.gov.il

קפ"ן 2, קריית הממשלה, ירושלים | טלפון: 02-6752523 | פקס: 02-5085555

לשכת השר

- במהלך השנתיים האחרונות נפתרו מרבית בעיות חדיור, לחוציא היחידות שלהלן:
- יחידת הסיוע ליד בית המשפט בבאר שבע – נמצא בטיפול עם צפי לפתרון בשנה הקרובה.
  - יחידת הסיוע בבית הדין הרבני בבאר שבע – כני"ל.
  - יחידת הסיוע בבית המשפט בצפת (הפעילות הועברה לקריית שמונה עקב תנאים לא תואמים של המקום).
  - יחידת הסיוע בבית הדין הרבני בצפת (הפעילות הועברה לטבריה עקב תנאים לא תואמים של המקום).
  - יחידת הסיוע ליד בית המשפט בתל אביב – היחידה הורחבה אך לא נפתרה בעיית המיקום שלה.

בברכה,

חייב מאיר סהן

שר הרווחה ושירותים החברתיים

משרד הרווחה ושירותים החברתיים

חוסן חברתי לישראל

www.molsa.gov.il | sar@molsa.gov.il | אתר ממשל זמין - www.gov.il
קפלן 2, קריית הממשלה, ירושלים | טלפון: 02-6752523 | פקס: 02-5085555

חקריטרייונים לשמיעת ילדים בתליכי מחוייית

מרבית המשפחות המטופלות ביחידות הסיוע מאז כניסתו לתוקף של החוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה, מגיעות לטיפול ללא מעורבות שיפוטית, ולכן במקרים אלה שמיעת הילדים היא שמיעה פנימית. סעיף 5(ז) לתקנות להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה מסמיך את עו"ס המהוייית להציע להורים להזמין את הילדים לשמיעה, אם רואה כי הדבר לטובתם בהתאם לשיקול דעתה המקצועי. בכפוף להסכמת ההורים, הילדים יוזמנו לשמיעת קולם ע"י עו"ס משיי.

בגיבוש המלצת העו"ס להורים על שמיעת הילדים ועל עיתוי השמיעה תיכלל, בין היתר, התייחסות למכלול השיקולים הבאים או חלקם:

- החלטה על המלצה לשמיעת קולם של הילדים תתקבל רק לאחר השלמת שלב האבחון המקצועי של המשפחה, במסגרתו ייתן העו"ס את הדעת, בין היתר, לסוגיות כגון: הדינמיקה המשפחתית, יכולת ההורים להגיע להסכמות, שאלת המעורבות של הילדים בסכסוך, צרכים מיוחדים של ילדים ועוד.
- התייחסות לשלב בו נמצאים ההורים בתהליך ההחלטה לגבי עתיד הנישואין. יש לקחת בחשבון, האם ההורים מסכימים על סיום הנישואין והאם הילדים יודעים על כך.
- שמיעת ילדים יכולה לסייע להורים המעוניינים להגיע להסכמות בנושאים הקשורים לילדים כגון זמני שהות, מקום מגורים, מסגרת חינוכית וכיו"ב, לגבש את החלטתם.
- השמיעה יכולה לסייע בהבנת מצבו הרגשי ורצונותיו של הילד ובהערכת הצורך בהפניה לטיפול, במצב בו ההורים מתארים קשיים או מצוקות של הילדים.
- גילו של הילד ומידת בשלותו להשתתפות בהליך הינם פרמטרים משמעותיים לגיבוש ההמלצה לשמיעה.
- יש לקחת בחשבון את מצבו הרגשי של הילד תוך התייחסות לשאלות כגון האם הילד נמצא בטיפול ריגשי, טיפול תרופתי, אשפוז בעבר או בהווה, תיאור בעיות ריגשיות או התנהגותיות לא מאובחנות ועוד.
- יש לקחת בחשבון כי במידה ופני הצדדים להגשת תביעות, ייתכן שהשופט יפנה את הקטין לשמיעה על-פי התקנות, וכדאי למנוע מצב של "שמיעה כפולה".

במקרים בהם מוגשת בקשה דחופה בעניין הנוגע לקטין, כגון העתקת מקום מגורים, קביעת מוסד חינוכי וכו', השופט עשוי להפנות את הילד לשמיעה ביחידת הסיוע. במקרה כזה עו"ס משיי (מחלקה לשמיעת ילדים) תקיים את השמיעה ולאחריה תגיש לביהמ"ש דו"ח חסוי אשר יעסוק רק בנושא שבגינו הילד הופנה, ולא בעניין הסכסוך הכולל בין הוריו.

